

Дія перша

ПІДОЗРА

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Вороняче гніздо

Містер Саттертвейт сидів на терасі «Воронячого гнізда», спостерігаючи за тим, як господар будинку, сер Чарльз Картрайт, вибирався стежиною від моря.

«Вороняче гніздо» — сучасне бунгало покращеного типу. В ньому не було фахверку, фронтона, жодних любих серцю третьосортного будівельника зайвин. То була проста, біла, гладенька будівля, оманливого, однак, розміру, бо всередині виявлялася значно більшою, ніж здавалася зовні. Своєю назвою вона завдячувала розташуванню — на кручі, над бухтою Лумут. І справді, з кутика захищеної міцною балюстрадою тераси можна було прямовисно впасти у море. Дорогою від «Воронячого гнізда» до містечка кілометра півтора. Шлях біжить суходолом, а потім звивається високо над морем. За сім хвилин до містечка можна було дійти крутою рибальською стежкою — саме тією, якою сер Чарльз Картрайт зараз і підіймався.

Він був засмаглим чоловіком середнього віку й міцної статури. Вбраний був у сірі фланелеві штани та білий светр. Ішов перевальцем і трохи стискаючи долоні. Дев'ятеро з десяти сказали б: «Морський офіцер у відставці, одразу ж видно». Десятий, спостережливіший, завагався б через щось невловиме, якесь відчуття штучності. А потім, можливо, сама собою перед ним постала б картина: палуба корабля, але не справжнього, а розтятого навпіл цупкою завісою; чоловік, Чарльз Картрайт, стоїть на цій палубі, на нього струменить світло, але не сонячне; долоні чоловіка стиснуті, хода легка, а голос — це приємний голос англійського моряка та джентльмена, тільки дуже гучний.

— Ні, сер, — каже Чарльз Картрайт, — боюся, в мене немає відповіді на це запитання.

І тут завіса, розсікаючи повітря, опускається, спалахує світло, оркестр грає останній короткий такт, дівчата з величезними бантами на головах пропонують: «Шоколаду? Лимонаду?» Перша дія «Поклику моря» з Чарльзом Картрайтом в ролі капітана Венстоуна закінчилася.

Містер Саттертвейт усміхається, дивлячись униз зі свого спостережного пункту.

Це сухорлявий мініатюрний чоловічок, покровитель театру і живопису, невиправний, але приємний сноб, якого завжди запрошують на найважливіші прийоми та громадські заходи (слова «і містер Сат-

тертвейт» незмінно з'являються в кінці переліку гостей). До того ж містер Саттертвейт може похизуватися неабияким інтелектом і вміє проникливо спостерігати за людьми та речами.

Тепер він бурмоче, хитаючи головою:

— Ніколи б не подумав. Ні, справді, я б не здогадався.

На терасі почулися кроки, і містер Саттертвейт озирнувся. Професію цього кремезного сивого чоловіка, який підсунув до себе стілець і сів, легко було вгадати, глянувши на його приємне добре немолоде обличчя. Там було написано: «Лікар» і «Гарлі-стріт». Сер Бартолом'ю Стрендж сягнув висот у своїй професії. Він був відомим спеціалістом з нервових розладів, а нещодавно, під час офіційного святкування дня народження королеви, отримав ще й лицарський титул.

Він підсунув свій стілець до містера Саттертвейта і промовив:

— Про що б це ви ніколи не подумали? М-м? Кажіть-но.

І далі усміхаючись, містер Саттертвейт перевів погляд на фігуру, яка швидко сходила стежкою.

— Я б ніколи не подумав, що сер Чарльз може бути щасливий у такому довгому... ем... вигнанні.

— Їй-бо, я теж! — Лікар посміявся, закинувши голову. — Я знаю Чарльза зі студентської лави. Ми разом вчилися в Оксфорді. Він завжди був однаковий —

краще грав в особистому житті, ніж на сцені! Чарльз завжди грає. Він нічого не може з цим зробити, це у нього в крові. Чарльз не просто виходить з кімнати, він полишає сцену, і часто з ефектною реплікою. Хай там як, йому подобається змінювати ролі, цього не відняти. Два роки тому він пішов з театру — сказав, що хоче пожити простим сільським життям, далеко від людей, побути біля моря, яке так давно любить. І от він приїздить сюди й будує це бунгало. Свій вимріяний простий сільський будиночок. Три ванні кімнати, все за останнім словом техніки. І так само як і ви, Саттертвейте, я думав, що в нього це швидко мине. Зрештою, Чарльз — людина, йому необхідна публіка. Два-три відставні капітани, купка старих дам і священник — не такий аншлаг потрібен Чарльзові.

— Я гадав, що роль «простого хлопця, який так любить море» набридне йому за півроку. Щиро кажучи, я вважав, що він від неї втомиться. Думав, що далі він гратиме побитого життям світського лева десь у Монте-Карло чи поміщика десь у шотландському Гайлендзі: у нього різноманітний репертуар.

— Однак, — вів далі сер Бартолом'ю, — здається, ми помилилися. Просте життя вабить і не відпускає.

— Людину, яка поводить театрально, часто сприймають неправильно, — зазначив містер Саттертвейт. — Ніхто не вірить його відвертості.

Лікар кивнув.

— Так, — задумливо мовив він. — Щира правда.

Із радісним «віта-а-аю!» Чарльз Картрайт збіг сходами тераси.

— «Мірабель» перевершила сама себе, — повідомив він. — Дарма ви не пішли, Саттертвейте.

Містер Саттертвейт похитав головою. Він так часто страждав від проблем зі шлунком, перетинаючи Ла-Манш, що не мав жодних ілюзій щодо того, як почуватиметься на кораблі. Цього ранку він спостерігав за «Мірабель» з вікна своєї спальні. Вітер був сильний, і містер Саттертвейт подякував небесам за міцний ґрунт під ногами.

Сер Чарльз підійшов до вікна вітальні й попросив принести напої.

— І тобі треба було піти зі мною, Толлі, — звернувся він до друга. — Хіба це не ти півжиття розповідаєш людям у своєму кабінеті на Гарлі-стріт, що відпочинок на океані страшенно корисний?

— Добре працювати лікарем ще й тому, — відказав сер Бартолом'ю, — що не треба виконувати власні рекомендації.

Сер Чарльз розсміявся. Він і досі ненавмисне грав свою роль — роль жвавого і дружнього моряка. Він був надзвичайно вродливим чоловіком, з приємними оку пропорціями, витягнутим веселим обличчям і сивиною на скронях, яка додавала йому поважності. Його вигляд повністю відповідав тому, ким він був. Насамперед джентльменом, а вже потім актором.

— Ти був сам? — запитав лікар.